

Borbély- és Fodrászsegédek Szaklapja

A Magyarországi Bobrély- és Fodrászsegédek Szakegylete hivatalos közlönye

Megjelenik minden hó 1-én. Kiadja a lapbizottság. Szerkesztőség VII. Bethlen-utca 6. III. 3. Kiadóhivatal VII. Nefelejts-utca 55

Felölös szerkesztő:
DÉNES EMIL

Előfizetési ár:
Egész évre 2 korona, fél évre 1 korona, negyedévre 50 fillér. Egyes szám 20 fillér

Tovább harcolunk.

Nagy szerencsétlenség szakmánkra, hogy a budapesti fodrászok, kiktől az egész ország fodrászai az irányítást várják, nem tanulnak, a történelmi fejlődés tanulságait lekezelik, a követelményeivel sínesnek tisztában. Régi, elavult jelszavakon nyargalnak és Don Quijote módjára láthatatlan szélmalomok ellen harcolnak. Ridegen elzárkóznak minden újszerűség elől és azt hiszik, hogy ők meg tudják állítani a napot, fel tudják tartóztatni az idők rohanását, meg bírják akadályozni a fejlődés örök törvényeit. Nem veszik észre a sötétséget, mely gondolkodásukat körülveszi és ha a modernség fátylójával egy kissé néha-néha bevilágítunk agyuk hátramaradó, lusta szerkezetébe, a világosságtól megborzadnak és még jobban begombolkoznak, nehogy a világosságban valamit meglássanak.

Nem akarják meglátni, hogy mindazon jelenségek, melyek iparunkban előfordulnak és amelyekről már évek óta az ipar főnkremenetelét jósólják és emellett könnyen megállapítható iparunk fejlődése, — nem más, mint a fejlődés törvénye, minek a társadalom minden osztálya, rétege és atomja alá van vetve. A gépek, az önbortváló készülékek, a piszkos konkurrenczia, mind olyan jelenségek, melyek valamennyi ipari szakmánál előfordulnak, azzal a különbséggel, hogy más szakmák már régen megtalálták a módját annak, hogy miként lehet ezen bajokon segíteni. Vannak ipari szakmák, melyek teljesen átalakultak a technika fejlődése következtében. Amit azelőtt száz meg száz ember végzett, azt most egy-két gép elvégzi. Azért mégsem lehet az ipar elpusztulásáról beszélni, sőt inkább az ipar óriási haladásáról. De vizsgáljuk csak meg, hogy mi okozza azt, hogy iparunk ma is a száz év előtti boldog tunyaságban várja a rég óhajtott javulást vagy átalakulást.

A technika fejlettsége, mely mindig új meg új esodával ajándékozza meg az emberiséget, iparunkat sem kímélte meg és a hajvágógépek meg önbortváló készülékek feltalálásával az emberi munkának nagy versenytársakat szerzett. Természetes, hogy a technika ezen vívmányait az ember sietett saját céljaira kihatásználni. Mint minden szakmánál, úgy minálunk is a gépek a tömegprodukciónak előállítására szolgálnak. Mert tagadhatatlan, hogy géppel mindenki gyorsabban vág haját, mint ollóval. Ez a gyorsaság azután olesőbbá is teszi a munkát és ebből származik a verseny, mely sok esetben magán hordja a piszkos jelző bélyegét.

Az ilyen piszkos versenyt egymás között a gépek tulajdonosai üzik. Nem tehetünk róla, hogy a mi szakmánknál is a mi munkálatóink a géptulajdonosok. Ezek egymás között a legádázabb személyi gyűlölség közepette a legpiszkosabb konkurrencziát folytatják, munkásaikkal minél többet dolgoztatnak, csak hogy az olesó munkáraik mellett számításait megvalósítsák. *Igy válnak ők öntudatlanul munkásaik kizsákmányolóivá;* minél többet dolgoztatni és minél kevesebb munkabért fizetni, ez az uralkodó irányelv felfogásaikban. Ezzel a felfogással már elérte azt, hogy a fodrászmunkásság elérkezett az átalakulás első állomásához. Ha Magyarország jövődjő fodrászaira nem a természetes fejlődés törvényei szerint fog átalakulni, hanem a fejlődés helyett a visszszedés és az ipar romlása fog bekövetkezni,

ezért kizárólag a mai munkálatókat terheli a felelősség, mert tétlenül, tunyán elzárkóznak minden haladás elől és ezzel olyan destruktív munkát végeznek, mely könnyen iparunk romlását okozhatja. A fodrászmunkásság különösen a fővárosban teljesen elproletárosodott. Ez olyan jelenség, amely más szakmánál már régen bekövetkezett és egészséges gazdasági harcok révén, melyek a legridegebb osztálytudattal lettek megviva, mindig a harcoló felekkel együtt a szakmának is óriási haladást biztosított.

Ezzel szemben a mi munkálatóink rövidebb munkaidőről, jobb munkabérről és még a törvényben biztosított jogainkról hallani sem akarnak. A szervezett fodrászmunkásság megmutatja azt az utat, melyen el lehet jutni a szakma fejlesztéséhez. A gépek káros hatása és a piszkos konkurrenczia ellen csak egy mód van a sikeres küzdelemre és ez: a fodrászmunkásság gazdasági felszabadítása. Üres feceségek és nagyképű fontoskodások, melyek tanulni nem akaró, öreg tudálékosok száján elhangzanak, csak egyéni szempontokat szolgálnak; az összességnek pedig egészen más az érdeke. Ha munkálatóink végre ezt megértik, szakmánk fejlesztésénél ezen a ponton találkozhatunk; de ha nem akarják megérteni, úgy tovább harcolunk, még pedig a legridegebb osztályharc alapján, eszközzeinkben nem válogatunk, sőt magunk fogjuk munkálatóink nélkül, sőt ellenükre, szakmánkat az oda nem tartozó kolonétól megszabadítani. A nagy átalakulásnál pedig minden öntudatos fodrászsegédnek ott kell lenni. Gyáva az, aki elvárja, hogy érte mások hozzanak áldozatot. Mindegyiknek ki kell vennie részét az építés munkájából, de részt kell vennie az ócska, rozoga, düledező viskó lerombolásában is. Romboljuk le a választalat, mely a fodrászsegédek egy mástól elválasztja; tömörüljünk egy szervezetbe és építsük fel azt a bástyát, melynek összetartás az alapja s melyről a siker reményével harcolunk tovább.

A munkarend.

A Pesti Hirlap állandóan napirenden tartja és a legelfogultabban tárgyalja megalkotandó munkarendünk azon pontját, mely szerint az üzletek vasárnap déli 12 óráig hétfő déli 12 óráig zárva tartandók. Nevezett lap r. s. nevű munkatársa a jól-értesültség látszatát magára öltve, egy rabuliztikus felfogásból kiindulva, a legelemből szociális igazság fejletőre állításával úgy tárgyalja ezt az ügyet, mintha ez a közönség kárára szolgálna. Miután az összes nem tudom honnan szedett érvei közül ez az egyetlen, mellyel józan gondolkodású embereket esetleg tévedésbe ejthet, sietünk kijelenteni, hogy tisztelt cikkirő ur adós maradt a közönség azon rétegének megnevezésével, mely olyan iszonyú károkat szenvedne azáltal, ha hétfőn délelőtt nem tudna megbertválnozni. Melyik tehát a közönség azon rétege? Talán a délben kelő arisztokrácia, vagy a hirlapirók? Talán az ótőrai teát vagy zsurokat látogató fiesurak? avagy a színházba, orfeumba járó közönség? Hát ezek nem mind kivétel nélkül megbortválnozhatnak hétfőn délután is? Hátra volna még a munkásság, amelynek nem életszükséglet a hétfőn délelőtt való bertválnozás. Lám, t. r. s. ur, ezt ön éppen úgy tudja, mint én és más, ön azonban

szivességet akart tenni fodrászának, aki az ön fejét telesirta az ön által megírt számárogokkal. Tudjuk, hogy ez csak Jákob hangja, de más keze van benne. Ugyanazokat a badarságokat mi már régebben hallottuk munkaadóinktól. Ők is a közönség érdekeit tollják előtérbe és a bolond is látja, hogy a legundokabb profitéhség az, amelylyel el akarják ütni a munkásságot a pár-órás pihenéstől. Azt a pár fillért sajnálják, amitől hétfőn délelőtt elesnének. Midőn hat év előtt hatalmas, országos mozgalom volt a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében, munkaadóink egy része hozzánk csatlakozott és a teljes vasárnapi munkaszünet hívének vallotta magát. Ugyanazok, névszerint is megnevezhetők, akik ma nem akarják a 24 órás szünetet, azt mondták, hogy lehetetlen a vasárnapi munkaszünet a mi szakmánknál, hanem *olasz mintára kell megcsinálni a teljes hétfői munkaszünetet*. Tehát az nem lett volna a közönség érdeke ellen, ha hétfőn egész nap zárva van, de ha délig van zárva, az már a közönség érdeke ellen szól. Indokoltá teszi tehát a fodrászmunkásság azon elhatározását, hogy az összes faktorok bevonásával országos mozgalmat indít a teljes 36 órai vasárnapi munkaszünet érdekében, új emlékiratot visz a miniszterhez, melyben rá fog mutatni, hogy melyik rétege a közönségnek az, amely megtagadja a fodrászmunkától a szabad levegő szivárgást. Ha munkaadóink ilyen galád módon bárnak velünk, akkor semmiféle kíméletet nem érdemelnek. Profitéhségüket a koresmákban csillapítsák, ne a munkásaik bőrén.

r. s. (Rónai Samu) párisi mintára is hivatkozott. Nos hát, itt is alaposan eszerben hagyta informátora. Páris 2300 fodrászüzlete közül 400 vasárnap van zárva, 1900 pedig hétfőn. Tehát akik hétfőn akarnak bertválnozni, azoknak 400 üzlet áll rendelkezésükre. Az az arrendissemment szigoruan meg van határolva, hogy hol szabad nyitva tartani és hol nem. A rendőrség a legnagyobb szigorral kezeli a tilalom megszegőit. De még az így különosztott és határolt üzletek között is fennáll egy ugynevezett ügyeletes-rendszer. Tudniillik minden héten más fodrászüzlet tart ügyeleti szolgálatot a nagyközönség számára. Miután az így nyitvatartott üzleteket egy lélek sem látogatta, most már ezt is meg fogjuk szüntetni. Tehát ott is gondoskodva volt a nagyközönség „érdekeiről”, mely visszautasította azt, hogy vele a fodrászok törődjenek. Ott is bebizonyosodott, hogy a nagyközönség érdeke nem kívánja a fodrászmunkásság kizsákmányolását.

Végül azt az otromba sértést, amit r. s. szintén a fodrászától hallott, mert intelligens ember így nem gondolkozhat, mely szerint a fodrászmunkás hétfőn részegen menne munkába, mint aljas inszinuációt a leghatározottabban visszautasítjuk. Rézség koresmatöltelékét az informátorai között keressen, ott megtalálja; megtalálja hétfőn különösen, amikor ők úgy sem dolgoznak, csak dolgoztatnak. Mi fodrászsegédek meg fogjuk találni a módját, hogy miként szerezzünk érvényt a törvény azon rendelkezésének, mely szerint minden munkásnak heti 24 órai pihenő adandó. A büzös, zárt levegőben és túlhoszu munkaidő mellett a betegségek esirait oltják a fodrászmunkásba. Alig van közöttünk egészséges kinézésű, pirosposzsgás alak, mindannyian beteges kinézésűek, sápadtak

vagyunk és mint ilyenek, nagyon is ránk szorul a pihenés. Ezt kívánja saját érdekünk, a szakma érdeke és főképpen az állam érdeke, melynek egészséges polgároira van szüksége, nem pedig agyonsanyargatott és kizsákmányolt, esenevész rabszolgákra.

d. e.

A borbélyipar, a társadalmi fejlődés és a szocializmus.

Irta: Cserna Géza.

Hogy a borbélymunkások gazdasági helyzete oly összehasonlíthatatlanul rosszabb, mint a legtöbb más szakma munkásainak gazdasági helyzete, hogy a borbélymunkások munka- és bérvisszonyai a lehető legrendezelenebbek, annak az oka, hogy a borbélymunkások nagyrésze még mind-ezidáig nem ismerte fel az osztálytudatos szervezkedés erejét. A borbélymunkások nagyrésze abban a tévhitben él, hogy nekik nincs szükségük az olyan jellegű és célú szervezkedésre, amilyen szervezkedésnek gazdasági helyzetük javulását köszönhetik más szakmák munkásai is. Különösen pedig attól idegenkednek szaktársaink, hogy őket szocialistának nevezik.

Ezért szükségesnek tartom, hogy szak-társaimat felvilágosítsam arról, hogy milyen óriási és sajnálatos tévedésnek az áldozatai. Céлом tehát annak a bizonyítása, hogy a szocializmus, a szocialista munkásmozgalom és a borbélymunkások gazdasági helyzete, valamint szervezkedési mozgalmak között milyen szerves összefüggés áll fenn. Ugyannyira, hogy ezen dolgok szétválasztása a lehetetlenséggel határos.

Célomnak úgy vélek leginkább megfelelőt, ha rámutatok arra, hogy hol és miképpen kerül összefüggésbe a borbélyipar a az iparban foglalkozó munkások gazdasági helyzete a szocializmussal és hol kapcsolódik egybe iparunk fejlődése az általános fejlődéssel. Különösen pedig a borbélymunkások szervezkedésének a lehetősége szempontjából érdekelhetnek bennünket ezek a kérdések.

Először a már említettek kivételével még egy másik nem kevésbé jelentős körülményt is vezetett e sorok megírásánál. Nevezetesen az, hogy a borbélymunkásoknak nagyon sokszor van alkalmuk hallani munkaadóik azon kijelentését, hogy a borbélymunkás nem lehet szocialista, a borbélyiparban nincs létjogosultsága a szocializmusnak, mert a borbélyipar olyan „speciális” ipar, ahol a munkás és munkaadó érdeke közös. És ha valamit az ember olyan sokszor hall hangoztatni, mint amilyen sokszor a munkaadók ezt hangoztatják — nyilvánvalóan a félrevezetés célzatával —, akkor egyáltalán nem esoda, ha azok a kijelentések egyeseknél hiteltelnek találunk. Ezen körülmény folytán áll elő az a szükségesség, hogy ezt az agitációt helyes megmagyarázással ellensúlyozzuk. Mert mi lehet a céljuk a munkaadóknak azzal, hogy állandóan és következetesen a közös érdekét állítják munkásaik elé, mint olyant, ami soha szem elől nem tévesztendő? Semmi más, mint kizárólag csak az, hogy azáltal lehetetlenül tegyék munkásaik számára a saját maguk érdekeinek — a munkáltató érdekeivel teljesen ellentétes érdekek — a felismerését. Ennek a következménye az, hogy a borbélymunkások nagyrésze még mindig a nekik idegen, az övékével ellentétes munkáltatóérdekek szolgálatában áll. Ezért tehát ha nem akarjuk azt, hogy szervezkedésünk csak eredménytelen kísérletezés maradjon, akkor minden igyekeztünkkel és erőnkkel azon kell munkálkodnunk, — s e sorok is azt a célt akarják szolgálni —, hogy mi, akik a munkás és munkáltató közötti éles érdek- és osztályellentétet már felismertük, ezt terjesztjük azon szaktársaink között, akik ezen felismerésnek még hiányával vannak. Mert csak ezáltal tudjuk őket a mindannyiunk osztályérdekeinek szolgálatába állítani.

De amennyire megtévesztő munkaadóinknak a közérdeket emlegető állítása, legalább is annyira helytelen és okatlan a szocializ-

mus létjogosultságát tagadó — hogy egy mondjam — szerény óhajításuk. Helytelen és okatlan azért, mert ha nem volna az, akkor az ő állításuknak igazsága azt is jelentené, hogy a borbélyipar fejlődésre képtelen, a borbélyiparra nézve nem bír érvényvel a fejlődés törvényszerűsége, ami pedig, tapasztalás szerint, nem igen ismer kivételt még egy „speciális” iparral szemben sem. És ez az állítás azoktól származik, akik minket, élni akaró borbélymunkásokat, nagy előszeretettel és kedves naivsággal az ipar gyilkosainak szoktak nevezni. De nagy elfogultságukban nem veszik észre azt, hogy mennyivel inkább gyilkosok ők — vagy legalább is a halálos ítéletet kimondó bírák —, mert amikor az ipar fejlődésképtességének még a gondolata ellen is tiltakoznak, elfelejtik, hogy minden, ami fejlődésre képtelen, annak következképpen el kell pusztulnia.

De mert ők ezt megérteni nem képesek — s így ők személyekben vannak a fejlődésből kikapcsolva —, azt képzelik, hogy a társadalmat alkotó valamely élő szerv, egy ipar, a társadalmi gazdaság egyik alkotó-eleme, szintén kikapcsolható a fejlődésből.

Aki a társadalmi életnek figyelmes szemlélője, az látja, hogy egy társadalmi, mint gazdasági életünkben állandóan nagy változások mennek végbe. Ez arra enged következtetni, hogy a társadalomban valami állandóan ható erőnek kell közreműködni, hogy ezen változások megtörténhessenek. Ez az állandóan ható erő nem más, mint a fejlődés örök törvényszerűsége. Azok pedig, akik a társadalmi fejlődés elfogulatlan szemlélői, azt is látni fogják, hogy a társadalmi fejlődés a szocializmus, korunk eme uralkodó eszméjének irányában halad. Ez olyan megdönthetetlen bizonyossággal megállapított tény, hogy bátran azt is mondhatjuk: a szocializmus maga a fejlődés, e kettő elválaszthatatlanul egyet jelent, egy hogy minden ezzel ellenkező irányzat fejlődés-ellenes, reakciós és maradi.

A társadalom egészében véve egy élő szervezet (organizmus), amely állandó változáson, örökös fejlődésen megy keresztül. Nem lehet tehát elképzelni azt, hogy a társadalom szervezetét tévő valamely szerv, amely a többi szervvel szoros kapcsolatban van, él és működik, ne követné a többi szervet. Ez éppen olyan lehetetlen, mint amilyen lehetetlen volna az, ha valaki azt állítaná, hogy az embereknek valamennyi szervük fejlődik, egész addig, ameddig az ember szervezete általában fejlődni szokott, csak éppen — mondjuk — a bal keze vagy az egyik füle minden embernek fejletlen marad. Az első pillanatra szembetűnik ezen állítás lehetetlen volta.

Lehetséges azonban az, hogy amint az emberi szervezetnek is vannak a szervezetre nézve kevesebb fontosággal bíró egyes szervei, amelyek azután lassabban is fejlődnek, éppen úgy a társadalom gazdasági szervezetének is lehetnek olyan kisebb fontoságu szervei, amelyek fejlődésükben szintén lassabb haladásuk. Nagy a valószínűsége annak, hogy, iparunk lassu fejlődését látva, egy ilyen esettel állunk szemben. Kétségtelen, hogy a társadalom gazdasági szervezetének sokkal fontosabb alkotó szerve például a gépipar, a butoripar, az élelmezési és ruházati ipar és csakugyan láthatjuk, hogy az említett iparok mindegyike felülmúlja fejlettségével a borbélyipart.

A társadalmi fejlődés irányát a szocializmus felé két egymás mellett párhuzamosan haladó vonallal lehetne jelölni. Az egyik, a gazdasági, a rajtukon kívüli élet; a másik, a szellemi, a benső éniünk életének fejlődését jelenti. A gazdasági fejlődést jelző vonal bizonyos távolságban előtte jár a szellemi fejlődést jelző vonalnak; mert mint a történelmi materializmus tanítja, a szellemi fejlődésnek általánosságban determinánusa, meghatározója valamely társadalom gazdasági fejlettsége. Más szóval: valamely társadalom termelési viszonyai viselkedésüknek ugyanazon társadalom „ideológiájában”, eszmei világában, szellemi termékeiben.

Ezt tudva megérthetjük azt, hogy miért nem tudnak a borbélymunkáltatók a társa-

dalmi fejlődést megértő szellemi magaslatra felemelkedni. Egyszerűen azért, mert a borbélyipar a gazdasági fejlődésben is jóval a többi iparok mögött kullog és nem akarja azokat követni a kapitalizálódás útjára.

(Folyt. köv.)

Réthly ur mint szociálpolitikus.

„Munkarendünk” cím alatt a „Fodrász Ujság” múlt számában egy hosszú lére eresztett, tajtékzó dühösséget eláruló, durva támadás jelent meg a munkarendi tárgyalásban részt vett vegyes bizottság tagjai ellen. Nem lehet célo, hogy a bizottság munkaadó tagjait megvédjem. Ezt elvégezte — bár tudvarias formában — Müller elnök ur. Azonban, mint a „szocialista legények” egyesületének egyik szerény tagja, mindkét szempontból bírálva a kérdést — lévén hosszú időnkig munkaadó is —, néhány megjegyzést kívánok tenni.

Réthly urral igyekszem röviden végezni. Ismerem elég jól úgy is mint a „jámbor” segédek atyai jóakaróját, úgy is, mint a teljes vasárnapi munkaszünet lángelkű bajnokát, úgy is, mint vizet prédikáló, de bort, jó bort és sok bort ivó kongregációs lovagot. De mint modern, korunk követelményeit, szakmánk széthuzó tagjainak személys érdekeit megértő férfit nem ismerem eddig. Megvallom, mint gomomba és durva, nagy lángeszét fitogtató és lóhátról beszélő bácsit sem. Mostani cikkéből tudtam meg, hogy lelkét mennyire mardossa a vágy, saját találmányu, testhez álló, új munkarenddel boldogítani a fővárosi fodrászszakmát.

Végtelenül tudom szánni és sajnálni az ilyen koponyájú jó öreg bácsikat, akik irtoznak minden újítástól, akiknek minden rossz — sőt végpusztulást hozó —, amit mások csinálnak, de saját tákolmányuk üdvőt osztó. Mint jámbor hívőhöz illik, ég felé nézve kívánom: „Ments meg uram az ily nagy profétától és boesásd meg neki, mert nem tudja, mit eszelepszik.”

Megnyugtathatom Réthly bácsit, hogy mi is sokkal szivesebben vennénk a teljes vasárnapi munkaszünetet vagy a hetenkénti délutáni kimenőt, azonban miután a „szakma gyilkosai” kedves jelzöt kérde-melni és ezzel az ügy egy ideig való végleges rendezését megátolni ezuttal nem kívántuk, elfogadtuk ezt az új formát és a bizottság munkaadó tagjai iránti lojalitásból ezt a megoldást amely — valljuk meg — nemcsak nekünk ad hetenként egy bizonyos fél napi szabad időt, de a munkaadó uraknak is sokkal előnyösebb, azon egyszerű oknál fogva, hogy hétfőn minden fodrászüzlet gyengébben megy (amit Réthly papa is elismer, de csak azért, hogy később annál nagyobb dühvel az ellenkezőjét állítsa). Meggyőződésem, hogy ezidőszent ez a leg-szerencsésebb megoldása a kimenőnap rendezésének. A vendégeink érdekeit tekintve pedig messze túlhaladja akár a teljes vasárnapi munkaszünetet, akár a Réthly-féle választási rajongók agyában született nagy ünnepek másodnapján való zárvatartást is. Mert ennél az új formánál még a naponként borotválkozó, kényes uri vendégek sem zsongolhatnak azért, hogy 24 órában keresztül nincs módjukban megborotválkozni.

Hasonlatlan és rossziszemű állítás e kérdésnél az a morálpredikáció, hogy ezzel a könnyelműséget, a lumpolást és a kártyázást segítjük elő, már azért is, mivel a mai fodrászsegédek nagy többsége, de különösen azok, akiket Réthly oly nagyon gyűfől, a „szocialista legények”, sokkal magasabb fokán állanak már az öntudatnak, semhogy egészségüket, amely — a legtöbb esetben még ma is szűk és rossz levegőjű fodrász-szalonnok —-ban élve — anélkül is igen rossz lábón áll, dorbézolás által aláássák.

Könnyelmű emberek voltak a multban is, vannak ma is és lesznek a jövőben is. De a jelenlegi segédek között már egyre kevesebb található, mint például a Réthly ur idejében voltak, vagy akár mint a jelenlegi munka- adók között található. A „szocialista legé-

nyek" között ma már nem újság a meggyőződött antialkoholista sem. De mutasson Réthly ur csak felényit is a maga táborában. Ha csak nem beteg az illető, iszik bizony a legnagyobb része, mint ahogyan Réthly ur sem veti meg a jó kis italoeskát, ha emellett a templomot járja is.

Vörös május elsőjének déltől kezdődő megünneplése még az, ami mérhetetlen nagy fájdalmat okoz a jó öreg „szociálpolitikai tudósnak". (Cikkében ugyanis csak úgy hemzseg a sok szociális szó.) De ez, azt hiszem, érthető lesz szaktársaim előtt a fenti jellemrajz alapján. Ez a nap nekünk is ünnepünk lesz — miként munkástestvéreink százezeinek —, mert e napnak sokkal szebb, véreil szenteltem multja van, mint sok — a Réthlyek által „szent"-nek tartott — más napnak. Ennek a napnak teljes egészében való megünneplésért a „szocialista legények" a jövőben sem szünnék meg elszántan harcolni, még akkor is, ha Réthly ur ezt az összes „szent"-jeivel meg is akarná gátolni.

Ezekután hő óhajomom még csak az lenne, hogy bár „Müller ur és esatlósai" helyett Réthly ur és esatlósai kerüljenek a közeljövőben az elnökségbe, mert ez a „modern kereszties társaság" az ő szociálpolitikájával majd megtízszerezné a „szocialista legények" már ma is jelentékeny táborát és sokkal többet lendítené szervezetünkön, mint az elmult tízeves nehéz és fáradságos agitáció!

Brávó, Réthly papa! Csak előre!

Papp József.

Semmit sem akarnak!

Hiába kívánta Achilles azt a támpontot, amelyen állva, kiemelheti sarkából a világot, nem kapta meg. Hiába tárgyaltunk mi a fodrászmesterekkel, hiába ígérték be a javítást, nem kaptuk meg. Nem azért, mintha küldöttünk nem tudnák elég erős és elfogadható érvekkel megtámasztani kívánásainkat, nem is azért, mintha helyzetünk türethetetlen és javításra szoruló voltát a mesterek nem ismernék el, hanem csak azért, mert a pesti fodrászmestereknél most ez a jelszó: beigérni mindent, de adni semmit se!

Második munka-, illetve szabályrendelet-tervezetet dolgozta ki a segédek és mesterek vegyesbizottsága. Másodikat azért, mert a mester urak keresmai színvonalon álló rendkívüli közgyűlése az első leszavazta. És már most, amikor még a második közgyűlésük még összeállítva sinés, előre megállapíthatjuk, hogy a második tervezetet is le akarják és le fogják szavazni. Ha csak a józanul gondolkodó fodrászmesterek egytől-egyig ott nem lesznék azon az összehangzó közgyűlésen. Nekünk, Marx harcosainak, ilyenkor bizonyos mosolylyal jut eszünkbe Marx gyönyörű gondolatláncának egy szeme: „Minden víz a mi malmunkat hajtja." Ha leszavazzák, erősödik az a harcós tábor, amelynek kebelében öntudatról, szocializmusról, munkáltatógyűlöletről soha annyi szó nem esett, mint éppen most. Szociáldemokraták lesznék a fodrászsegédek! Ha pedig elfogadják, erősödik a fodrászsegédekben az a tudat, hogy csak egy uton lehet diadalmasan haladni: a mi utunkon! És ez természetesen is. A munkáltatók gyerekesen kapzsi és fodrászmesterien buta játékát meglátják most már azok a segédek is, akik ezideig „fönökükben" atyai jóakarójukat látták. Meglátják már a hályoggal vert szeműket, hogy az a kocós, aki a nyári reggeli felőrárt a világot sem engedné el, mert *hátha* jönni akar egy vendég háromnegyed hétkor, meglátják, sőt már érzik, hogy az a munkáltató, aki havi négy korona javítás helyett elboacsátja a legjobb segédjét is, mindene lehet, csak jóakarója nem. Ma-holnap — a mi munkánknak révén — tudni fogják azt is, hogy munkás és munkáltató érdeke még a fodrásziparban sem egy, hogy minden munkáltató ellensége a munkásnak és viszont. Mi tehát önzéletes mosolylyal, a biztonság nyugodt érzésével várjuk a második szabályrendelettervezet sorsának eldőlését, mert erős meggyőződéssel hisszük Marx gyönyörű és igaz mondását: minden víz a mi malmunkat hajtja!

Most már csak egy kötelessége van minden fodrászsegédnek: tanulva készülni. Olyan erős szociáldemokrata meggyőződést *kell* szereznie minden szaktársnak, amilyen erős meggyőződésűek vagyunk mi, akik ütközött előtt nyugodtan, mosolyogva nézzük az ellenség siető, kappkodó, lázas készülődését. Olyan emberekkel, akiknek szavában bizni nem lehet, akik olyan sűrűen szegik meg szavukat, mint sokgyermekes apa az egész kenyeret, akikkel már untig eleget tárgyaltunk; ezekkel a szellemi szegénylegényekkel most már csak egy uton tudunk diadalmasan döntő ütközetre jutni: a munkaerőn pihentetése útján! Ehhez pedig erős készültség, fanatikus hit, lángoló lelkesedés, izzó gyűlölet és erős öntudatos nyugalom kell. Ezt pedig csak a szakegyetben sajátíthatjuk el.

Bognár Endre.

Csoportjaink.

Kolozsvárott országos egyesületünk csoportja igen szép tevékenységet fejt ki a fodrászmunkásság szervezése terén. Közgyűlésünkön elnökével képviseltette magát. Legutóbb megválasztott tisztviselői a következők: Uram Antal elnök, Wagner Károly jegyző, Szabó Pál pénztáros, Cserevári József ellenőr szaktársak. Az új vezetőség feladata lesz, hogy két munkáltató által jogtalanul visszatartott 300 koronát az egyesületnek visszaszerezze.

Újpesten igen szép keretek között megalakult csoportunkról a marosvásárhelyi Fodrászok Lapja egy hamis tudósítást közölt. Nem kutatjuk, hogy ki a hír elküldője, csak itt konstatajuk, hogy lapjainkat alaposan felülvizsgálták, mert éppen ellenkezője történt annak, mint ami ott közölve volt. A 24 órai munkaszünetet, melyet Dénes szaktárs a központ képviselőjében referált, egyhangú lelkesedéssel vették tudomásul és elhatározták, hogy legközelebb mozgalmat indítanak azon célból, hogy Újpester is kiterjesszék a heti 24 órás munkaszünetet. Láng Vilmos pedig olyan munkáltató, aki mindenkor a munkásérdekek harcának bizonnyult és mint munkás is résztvevő a mozgalmakban. Mindebből látható, hogy lapjaink tudósítója hazudott. A tisztikar a következőképpen alakult: Harfmann István elnök, Kiss István jegyző, Láng Vilmos pénztáros, Morgenstern Ignác és Lányi István szaktársak ellenőrök.

Erzsébetfalvai csoportunk az utóbbi időben igen tevékeny egyesületi életet él. Nagyban hozzájárul ehhez Thier József elvtársunk ügybuzgalma, aki nagy agilitással és körültekintéssel vezeti a csoport ügyeit. Február 12-én tagértekezletet tartottak, melyen a központot Dénes szaktárs képviselte. A tagértekezlet elhatározta, hogy a tavasszal mozgalmat indít munkarend létesítése érdekében. Az új vezetőség a következőképpen alakult: Kaskó Károly elnök, Vezin Károly jegyző, Thier József elvtárs pénztáros, Kovács István szaktárs ellenőr.

Keekeméti csoportunk ujonnan megválasztott tisztikara így alakult: Lajos Mihály elnök, Zimmermann Lajos jegyző, Szekula Mihály pénztáros, Haibach Márton és Pejzses László ellenőrök.

Tíz év története.

Irta: Boros Ignác.

Nem volnánk igazságosak, ha a szervezetnek még egy gyönyörű ténykedéséről pár sorban meg nem emlékeznénk.

Ez az 1905. évre szól, mielőtt a betegpénztárak egybeolvadtak. Szervezetünk erős harcra az akkor még önálló betegpénztárt kiragadta azoknak a kezéből, akiknek minden érdekük volt, csak az nem, hogy az esetleg segélyre szoruló beteg szaktársaink érdekeit szolgálják.

Ugyanerre az időre vezethető vissza az is, hogy állandóan az öntudatos, szervezett munkások vannak benn a békéltetőbizottságban, nem pedig a vállvergetést leső jánosok és nyugodt lelkiismerettel merjük

állítani, hogy azok, akiknek ez idő óta a békéltetőben dolguk volt, ott sérelmeik mindenkor meghallgatásra és orvoslásra is találtak.

Most pedig záradékol, hogy szaktársaink végre megértették, hogy mi a szervezkedés és mit várhatunk szervezkedésünkötől, röviden csak ennyit:

Mi a szervezet? A szervezet az a hely, ahol a mi második otthonunkat megtalálhatjuk, mely véd, oltalmaz bennünket. A szervezet az a vár, melyben tömörülve, egységes erővel magunknak tisztességes munkaidőt és emberhez méltó gazdasági helyzetet bírunk teremteni.

A szervezet a munkás iskolája, kultúrtemploma, ahol komoly, érett, öntudatos munkások neveltetnek. És ez annál is inkább szükséges, mert komoly, öntudatos munkást mint szolgát alkalmazni nem lehet, mert az tudja magát és munkaerőjét is értékelni és így annak nemcsak igényei vannak, hanem céljai is. A szervezett munkás több gondot fordít szakmájának teljes elsajátítására, hogy ezáltal értékesebb munkaerő legyen, szabad idejét pedig tanulással tölti el, mely értelmiségét fokozza.

A szervezett munkás, ki szervezetével szemben kötelességeit teljesítette, a munkanélkülisége alatt — ami olykor-olykor elkerülhetetlen — joggal fordulhat a szervezetéhez munkanélküli segélyért, amely mégis csak, ha nem is sok, de a semminél több és a legszükségesebbek nélkülözésétől menti meg.

Munkások vagyunk, mi nem fordulhatunk senkihez sem, ha szükségben vagyunk, még jogvédelmet sem kaphatunk ingyen. De ha szervezve vagyunk, ha egy táborba tartozunk, akkor meg tudjuk magunkat minden bajtól védeni.

Hiszük, hogy ma, amikor szervezetünk 10 éves fennállását ünnepli, egyben ünnepelhet azt is, hogy végre szaktársaink is megértik azt, hogy egy mindnyájáért, mindnyájan egyért. Ugy legyen!

Külföld.

Amerika a tömeggyártások hazája, így a női hajfonatokat is gyárilag tömegesen produkálja. Az egészségügyi hatóságoknak már régebben feltűnt, hogy a haj megmunkálásával foglalkozó munkások között igen gyakoriak a súlyos megbetegedési esetek, amelyek egyenesen életveszélyesek. New-York állam munkásegészségügyi hatósága megbízta tehát a hivatal vizsgálóorvosát, dr. Charles Graham Rogest, hogy tanulmányozza, melyek azok az okok, amik ezen gyakori megbetegedéseket előidézik. Ezen vizsgálódásnak rettenetes eredménye lett. Egy hajgyárban a mintakártyák között a legkülönbözőbb bacillusok százféle fajtáját találták, közöttük a bubepestis, tuberkulózis, gastritis, gyomorfekély stb. szörnyű betegségek csiréit. Megállapította azt is, hogy az itt felsorolt bacillusok okozzák a legtöbb megbetegedést a hajmunkások között. Ezt a veszélyes munkát, mint mindenütt, itt is fiatal gyermekleányok végzik, akik a haj között elgyülemlő port lélegzésükkel magukba szívják és akik tejeiket — mely rendszeren kenyer, sajt, tojás és gyümölcsből áll, mert gyalázatosan rossz fizetésükből nem telik másra — munkaszalukon költik el, szintén magukhoz veszik a gyilkos bacillusokat. Ezeknek a szegény kizsárolt leányoknak munkabéruk ugyanis heti 3 és 6 dollár között váltakozik. Nem esoda tehát, hogy nem telik nekik jobb élelemre.

Dr. Rogers ezen tapasztalatokon szerzett véleményét eskü alatt terjesztette az öt megbízó hatóság elé, egyuttal ama nézetének is kifejezést adva, hogy a gyáros urak csekély költséggel, jó, szellős munkahelyek létesítésével, sok betegségnélk lehetnének elejét.

A Human Hair Workers, a hajmunkások nagy szervezete, energikusan közbelépett, hogy ezen szerencsétlen páriáknak rövidebb munkaidőt és nagyobb munkabért tudjon kiharcolni, hogy megmentsék őket a mérhetetlen kizsákmányolástól.

KOLLER DÉNESBUDAPEST, VI. KERÜLET, SZIV-
UTCA 26 (ANDRÁSSY-ÚT MELLETT)

Villanyerőre berendezett homoru
műköszörűlde. Különlegességi cik-
kek: borotvák, ollók stb. állandóan
raktáron. Vidéki megrendelések 8
nap alatt pontosan eszközöltetnek

FLASNER LAJOSELSŐ MAGYAR VILLANYERŐVEL BEREN-
DEZETT MŰKÖSZÖRŰLDÉJE, ACÉLÁRU-
ÉS FODRÁSZATI CIKKEK GYÁRI RAKTÁRABUDAPEST, VIII. KER.,
JÓZSEF-KÖRÚT 17. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 61. ALAPITVA 1896.

Dusan felszerelt acéláruraktár, legjobb minőségű angol gyárt-
mányu borotvák, ollók és hajvágógépek és azok részlei, minden-
nemű fodrászati kellékek. * A munkák saját felügyeletem alatt
a legjobb munkaeerők által készíttetnek. * Pontos és gyors
kiszolgálás. * Vidéki munkák nyolc napon belül szállíttatnak.

GÁSPÁR TESTVÉREKBAJUSZKÖTŐ ÉS KOZMETIKAI CIKKEK GYÁRA
BUDAPEST, VII, ERZSÉBET-KÖRUT 42

TELEFON 54-54

Ajánljuk állandóan raktárunkon tar-
tott legjobb minőségű POLLÁR-borot-
vát, darabja 1*80 korona; továbbá
mindenféle bel- és külföldi kozmetikai
cikket. Megemlítésre méltó a most ál-
talunk forgalomba hozott „SZEDER-
KRÉM”, 1 üveg 80 fillér. Bajuszkötőt,
4 tucat vételnél, kívánatra minden
vevőnek saját nevével csináljuk. Kinek
árjegyzéke nincs, kérje levelezőlapon.

Fodrászsegéd,

aki nem akarja, hogy keze **vörös,**
fényes és kirepedezett legyen,

ATLAS-KRÉMMEL

dolgozik. Kapható mindenütt!

FŐRAKTAR:

WINKLER D. H.-nál
VII. kerület, Akácfa-utca 20. szám.

Fodrászsegédek találkozóhelye

**Waterloo-
kávéház**

VII. ker., Dohány-utca 55.
szám, Miksa-utca sarok.
Telefon 65-54.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A BORBÉLYOK ÉS FODRÁSZOK ELSŐ ORSZÁGOS INTÉZMÉNYE.**AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ-ÁRU-
RAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET**fodrászati cikkek bevásárlási áruraktára
Budapest, VII, Csengery-utca 15. szám.

Raktáron tartja az összes bel- és külföldi árucikkeket. A szövetekez-
sajt „Turul” illatszergyárának készítményei csakis a szövetekez-
raktáránál kaphatók. Minden árucikk olcsóbb, mint máshol. Parfümerie
„La Perle” és „Le Rosier” francia illatszerek gyári raktára.
A valódi „Pollart” borotvák és fenőszíjak egyedüli szállítója.
Hölgyfodrászati mindenfajta szerszámokat, kellékeket,
haját és hajárut, kirakatszobrokat
(babákat) és mindenféle hajszárító gépeket szállít engedélyes ár-
ban. Készörülékek elvállaltatnak és nyolc napon belül elkészítetnek.
Üzleti berendezéseket egyszerűtől a legdivatosabb kivitelben szállít.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyarországi Borbélyok és Fodrászok Szakipari Mun-
kaközvetítő, Borkant-nyugdíj és Temetkezési-Egyesülete
Budapest, VII, Csengery-utca 15. szám.

Tagja lehet minden borbély- és fodrászmester, segéd és tanonc és
ezeknek nejei és gyermekei, 1916 július 1-ig bármilyen életkoruak,
azon időn túl csak 35 éves korig.

Szkipari osztálynál tagdíj havi 50 fillér.
Rokkantanynugdíj-osztálynál

Tagdíj:	Nyugdíj:
I. csoportban havi 1 korona 75 fillér	havi 25 korona.
II. csoportban havi 3 korona 50 fillér	havi 50 korona.
III. csoportban havi 5 korona 25 fillér	havi 75 korona.
IV. csoportban havi 7 korona — fillér	havi 100 korona.

Temetkezési osztálynál	Halotti járuléki:
Tagdíj:	
I. csoportban havi 50 fillér	100 korona.
II. csoportban havi 1 korona	200 korona.
III. csoportban havi 2 korona	400 korona.
IV. csoportban havi 3 korona	600 korona.

Alapszabályok kívánatra bérmentve. Munkaközvetítés az
egész ország területére a tagoknak teljesen díjmentes.